

KENT BİLGİ SİSTEMİNİN YÖNETİMDE KULLANIMI

Mahmud GÜNGÖR

Yardımcı Doçent Doktor

PAÜ. Mühendislik Fakültesi

Denizli, Türkiye

Ahmet KIRMACI

Araştırma Görevlisi

PAÜ. Mühendislik Fakültesi

Denizli, Türkiye

ÖZET

Bilindiği gibi, bugün artık büyük kentlerin oldukça karmaşık sorunlarına karar vericiler, büyük zaman kaybettikleri halde doğru bilgilere ulaşamadıklarından, klasik yöntemlerle bırakın çözüm üretmeyi, çare aramakta bile güçlük çekmektedirler.

Çağımız bilgi teknolojileri çağıdır. Gelişmiş ülkeler doğru ve güncel bilgiye, kısa sürede ulaşmak için her türlü bilgi teknolojilerinden yararlanmaktadırlar. Ancak, bilginin mevcut yapıda olduğu gibi manual yöntemlerle üretilmesi, modellenmesi, işlenmesi ve kullanılması yönetimler açısından oldukça zaman alıcı olduğu gibi işgücü kaybına da neden olmaktadır.

Dünyada bunun önemi anlaşılmaya başlanmış, gelişmiş ülkelerde büyük harcamalar yapılarak en etkin sistemlerin kurulması gerçekleştirilmiştir. Ülkemiz de bu gelişmelerden etkilenmiş ve bu sistemlerin önemini anlayan kurum ve belediyeler çalışmalara başlamıştır.

Bu bildiride, **Kent Bilgi Sistemlerinin** getirdiği yenilikler, mevcut çalışmaların ışığı altında ortaya konulmuş, böylece Kent Bilgi Sisteminin oluşturulmasının kaçınılmaz olduğu bir kez daha gözler önüne serilmiştir.

Kent Bilgi Sisteminin Tanımı

Kent ve kentliye ait farklı amaç ve kurumlarca toplanmış verilerin belli bir

disiplin altında kolay erişilebilecek ve yönetilebilecek bilgisayar ortamında bulundurularak bir veya birden fazla kurumun değerlendirilip sonuç alındığı ve bilgiye hakim olduğu sisteme "**Kent Bilgi Sistemi**" denir.

Nüfusun büyük çoğunluğunun kentlerde yaşadığı 21. yüzyılda, kent yönetimi çok kompleks bir yapı sergilemektedir. Kentli insanların, yaşam standardı yüksek bir ortamda yaşayabilmeleri için kent yönetiminde başarı sağlamak gerekmektedir. Yönetimde etkin olabilmek için üstün yöneticilik vasıflarının yanısıra kullanılacak araçlarda önemlidir. Kent yönetiminde bulunan özel ve tüzel kişiler için sağlıklı, etkin, ucuz ve verimli hizmetler sunabilmek temel amaç olmalıdır. Bu amaca ulaşmak için 21.yüzyıl teknolojisinin getirdiği yeniliklerden yararlanmak zorunludur.

Kent yönetiminden sorumlu olan pek çok kurum ve kuruluş bulunmaktadır. Bu kurum ve kuruluşlar yatay ve düşey konumda karşılıklı etkileşim ve eşgüdüm içinde, ilişkiler ağına kavuşmalıdır.

Büyük kentlerin gereksinmelerinin tespiti ve sorunların hızlı, doğru ve ekonomik bir şekilde çözümü, Coğrafi Bilgi Sistemlerinin özelleştirilmiş hali olan Kent Bilgi Sistemlerinin yerel yönetimler tarafından kullanımlarıyla mümkün olabilmektedir.

Bir çok kurum ve belediye en etkili biçimde planlama, yönetim, analiz, yatırım yapabilmek ve kentin kaynaklarını en iyi şekilde halkın hizmetine sunmak için çaba harcamaktadır. Bunların yapılmasında kentin ve yaşayanların hakkındaki fiziki, sosyal, ekonomik, idari ve diğer ilgili verilerin önemi büyüktür. Bu verilerin temini çok güç, zaman alıcı ve pahalıdır.

Bu nedenle bu hizmetlerin en iyi şekilde yapılabilmesi için verilerin toplanması, düzenlenmesi, yönetimi ve analizin gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Etkin bir şekilde kamu hizmeti üretmenin ve sağlıklı planlama yapmanın ön şartı, bilgiye hakim olmaktır. Belediyelerin sahip olması gereken bilgiler, kentin coğrafi bilgileri, kentte yaşayan insanlarla ilgili bilgiler ve belediye yönetiminin sahip olması gereken diğer nümerik ve sözel bilgilerdir. Bu bilgiler ışığında Kent Bilgi Sistemi; Coğrafi Bilgi Sistemi ve Yönetim Bilgi Sistemi olarak ele alınmalı ve proje bu

yönde geliştirilerek çalışmalar sürdürülmelidir.

Kent Bilgi Sisteminin Amacı Ülkemizde toplumsal gelişmenin yasa ve yönetmelik değişimlerinin yanında daha hızlı olduğu bilinen bir gerçektir. Gerek politik veya bilimsel verilere dayanmayan kararlar gerekse farklı yasalarla kurulmuş ve farklı idarelere bağlı kuruluşlar arası iletişim veya organizasyon eksikliği ülkemizde yatırımlar açısından büyük oranlara varan ekonomik kayıplara yol açmış veya kaynak kullanımında sıkıntılar yaşanmıştır. Bu sistemle kent yöneticilerine yönetim, planlama ve mühendislik konularında **hızlı ve doğru** bilgiler sağlanacaktır. Yerel Yönetimler bu sistemle şu hedeflere ulaşmayı hedef edinmişlerdir.

- Etkin Belediye hizmeti vermek ve Belediye gelirlerinin sağlıklı takip ve işleyişini sağlamak,
- Kentin fiziki planlamasında ve bu planların uygulanmasında en verimli ortamı yaratmak,
- Yatırımların planlanması, uygulanması ve işletmesinde en verimli ve doğru uygulamaları yapmak,
- Suistimallerin en aza indirilmesi, kamu ve vatandaş çıkarlarını güvence altına alınmasıdır.

Kent Bilgi Sisteminin İçeriği

Kentle ilgili en önemli bilgiler, coğrafi bilgilerdir. Kentin halihazır, imar, kadastro ve altyapı durumuna coğrafi koordinat sistemleri içinde erişmek ve bunlarla ilgili planlamayı ve uygulamayı Kent Bilgi Sistemlerinin olanakları içinde yapabilmek, kentin yönetiminde en etkili yöntemdir. Ancak sadece kentin coğrafi bilgilerine erişmek ve işlem yapabilmek yeterli değildir. Kentte yaşayan insanların kentle ve kent yönetimi ile sıkı ilişkisi bulunmaktadır. Mahalli idarelerin gelirlerinin önemli bir bölümü kent halkında toplanmakta, kentte ve kentliye sunulacak hizmetler ile kentlinin faaliyetleri mahalli idareyi doğrudan ilgilendirmektedir. Bu nedenle kentte yaşayan kişilere ait bazı objektif kişisel bilgilerin toplanması, değerlendirilmesi ve izlenmesine ihtiyaç vardır. Kent Bilgi Sistemi, kente ait coğrafik bilgilerin dışında, kente ve kentliye ait öznitelik bilgileri de içermektedir.

Kent Bilgi Sisteminin Kullanım Alanları

KBS sistemleri özellikle şehir ve bölge planlama çalışmalarında, büyük kentlerin yönetim ve denetimlerinde, tarımsal ve ormansal alanların sınırlarının tesbiti, optimizasyonu ve envanterlerinin hesabında, tapu ve katastro kayıtlarının tutulmasında üretime katılmamış alanların belirlenmesinde, yanlış yapılanmanın önlenmesinde, turizm yatırımlarının planmasında, kentin gelişmekte olan bölgelerinde alt ve üstyapı planlamasının yapılması, ilgili kurumlarla organize biçimde ele alınması, enerji ve su kaynaklarının rasyonel bir şekilde üretim ve kullanımının sağlanması ve yer seçimi gibi daha bir çok alanda başarıyla kullanılabilecektir.

Kent Bilgi Sisteminden Yerel Yönetimlerin Beklediği Faydalar Kent Bilgi Sisteminin oluşturulması ve kullanımıyla yerel yönetimlerin aşağıdaki faydaları elde edebileceği beklenmektedir.

- Alt ve üstyapı şebekelerine hakim olunmakla bu şebekelerin bakım, onarım ve yenilenmesi için zamandan ve maliyetten ekonomiklik sağlanacak, doğalgaz gibi hayati önem taşıyan şebekelerin daima kontrol altında tutulması temin edilmiş olacaktır.
- Kamu alanlarında illegal yapılaşmanın kolaylıkla tespiti yapılabileceğinden gecekondulaşmanın kontrol altına alınması sağlanacaktır.
- Vatandaşın belediye ile olan ilişkileri, imar, kadastro, yapı ruhsatı, imar çapı verme gibi işleri kolayca düzenlenecektir.
- Emlak ve diğer vergilerin belediye-mükellef ilişkisi açısından kontrolü mümkün olacaktır.
- Taşınmazlara ait emlak vergisi, çevre temizlik vergisi, adres, sahip ve ikametgah edene ait özlük bilgileri ulaşım ve iletişim bilgileri, araç izleme işlemleri kolaylaşacaktır.
- Önemli bina ve yerlerin resmi, ses ve video gibi değişik özellikteki bilgileri, içme suyu, doğal gazı, atık su şebekeleri, telefon, elektrik bilgileri, işyerinin dağılımı ile ilgili pano türü bilgilerinin takip edilmesi daha kolay olacaktır.
- Kentin çeşitli noktalarından ölçülen hava kirlilik değerlerinin sisteme girilmesiyle kirlilik haritaları oluşturulabilecek ve kirlilik kontrol altına alınabilecektir.

- Park ve bahçelerin düzenleme işleri kolaylaşacak, kentin yeşil alan kadastrosu belirlenerek gelişmeler periyodik olarak izlenecektir.
- Kentin ulaşım sistemlerinin daha rasyonel bir şekilde planlaması ve kontrolü sağlanacaktır.
- Trafik Planlaması, Güvenlik-Polis araç ekibi, Ulaşım planlaması, Çöp toplama planlaması, bakım çalışmaları planlaması yapılabilecek.
- Amaç dışı arazilerin kullanımı kolaylıkla denetlenebilecek.
- İmara aykırı yapılaşma önlenilebilecek.
- Kaçak su kullanan yerler kolaylıkla tespit edilebilecek ve kaçak su kullanımı asgariye indirilecek.
- Etkin vergi denetimi sağlanacak.
- Nüfus dağılımı ile planlama kriterlerinin uyumu kolaylıkla oluşturulacak. İşyerlerinin tiplerine göre kente dağılımı kolaylıkla izlenebilecek ve yatırım planlamasında, işyeri takibinde etkinlik arttırılacak.
- Altyapı yapılarının coğrafi sisteme sayısal haritalar üzerine akış yönleri de belirtilerek bire bir işlenerek bilgisayar ortamına aktarılabilir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Ülke geneline bakıldığında, bugüne kadar pek çok büyük kentimizde bile sağlıklı bir kent bilgi sistemi kurulamamıştır.

Bu nedenle kentlerimizin gecikmeden Kent Bilgi Sisteminin alt elemanları olan kent bazında Sayısal Fotogrametrik Haritaların yapımı, imar uygulaması için gerekli verilerin toplanması, kentin nüfus hareketlerinin (yaz-kış) belirlenmesi, mevcut yapılanmanın hane bazında tesbiti gerekmektedir.

Kent Bilgi Sisteminin oluşturulması sayesinde; kentin tüm harita, plan ve ilişkili stratejik sözel verilerini bulundurup çözüme yönelik analizlerin yapılmasına imkan sağlanacaktır.

Belediyelerin birimleri ile diğer kurumlar arasındaki koordinasyonu ve bilgi

akışını hızlandıracaktır.

Kent Bilgi Sistemi gerçekleştirildiğinde Belediye gelirlerinin en az % 15 artacağı düşünülmektedir.

Tüm kentlerimiz, Kent Bilgi Sistemini gerçekleştirdikleri takdirde Başbakanlık bünyesinde kurulacak bir Koordinasyon Kurulu tarafından Türkiye Bilgi Sistemi oluşturularak ülke genelinde hem çalışan personel sayısında mutlak bir düşüş sağlanıp devletin yükü azaltılmalı, hemde Bu sistemle, yukarıda bahsedilen kent bazındaki kazanımlar, ülkemiz içinde sağlanmalıdır.

KAYNAKLAR

1. www.ibb.gov.tr
2. www.ankara.bel.gov.tr
3. www.basarbilgi.com.tr
4. www.samsun-bld.gov.tr/projeler
5. www.bilgilttd.com
6. www.izto.org.tr/
7. www.geoplace.com
8. www.antalyakentkonseyi.org.tr

USAGE of CITY INFORMATION SYSTEM in MANAGEMENT

Mahmud GÜNGÖR Yrd. Doç. Dr. Pamukkale Üniversitesi Denizli, Türkiye	Ahmet KIRMACI Araş.Gör. Pamukkale Üniversitesi Denizli, Türkiye
---	---

ABSTRACT

As known, the decision makers of extremely complex problems of large cities are having difficulties in finding solutions by using classical methods though they lose too much time without reaching correct knowledge.

This is the information technologies century. Developed countries use all the information technologies for reaching correct and up to date knowledge. But, production, modelling, evaluation and usage of knowledge by present manual methods, takes too much time and wastes work hours of managers.

The importance of this is beginning to be understood on earth and by making big expenditures in developed constructed. Our country is affected by this development and the municipalities and constitutions knowing the importance of these systems began studies.

In this paper, innovations of City Information Systems is presented in view of the present studies, and it is once againststated that the construction of City Information Systems is inevitable.

